

Tekniske tjenester

Vår ref.: 2010/2156 - 7942/2013 Saksbehandler: Finn Nygård
Arkiv: S10 Dato: 22.08.2013

www.amot.kommune.no

Saksframlegg

Planendringssøknad for Hovda kraftverk - høringsuttalelse

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
13/53	Formannskapet	11.09.2013
13/60	Kommunestyret	23.09.2013

Vedlegg som følger saksframlegget:

- 1 Oversendelsesbrev fra NVE 3. juni 2013
- 2 Søknad om planendring fra Blåfall AS 25. februar 2013
- 3 NVEs avgjørelse av opprinnelig konsesjonssøknad 7. mars 2013
- 4 Bakgrunnsnotat for NVEs avgjørelse av opprinnelig konsesjonssøknad 7. mars 2013
- 5 Innkomne uttalelser (ingen innkomne uttalelser pr. dato)
- 6 Konsesjonssøknad for Hovda kraftverk. Beregning av eiendomsskatt. Notat fra advokatfirmaet Lund & Co 2. mars 2011

Rådmannens forslag til innstilling:

Saken legges fram uten forslag til innstilling

Behandling Formannskapet - 11.09.2013:

Forslag fra Høyre:

Kommunestyret stiller seg positive til det reduserte utbyggingsalternativet av Hovda vassdraget.

Forslaget fra Høyre ble enstemmig vedtatt.

Innstilling Formannskapet - 11.09.2013:

Kommunestyret stiller seg positive til det reduserte utbyggingsalternativet av Hovda vassdraget.

Behandling Kommunestyret - 23.09.2013:

Forslag fra Åmot SV:

Kommunestyret stiller seg negative til det reduserte utbyggingsalternativet av Hovda vassdraget.

Forslag fra Ordfører:

Åmot kommunestyret uttalte følgende i sin uttalelse om utbygging av Hovda-vassdraget den 11.05.11.

Utbygging av Hemla/Hovda-vassdraget er omtalt i samlet plan for vassdrag som et av flere mulige utbyggingsprosjekter i Åmot. Åmot kommunestyre har tidligere gått mot dette prosjektet hvor regulering av Storhovden og kanalisering av Svartbekken inngår i prosjektet. Det nå framlagte forslaget til utbygging av Hovda ligger nedenfor prosjektet som ble tatt inn i samlet plan og er et mindre og vesentlig mer skånsomt utbyggingsalternativ enn det som Åmot kommune tok stilling til i 1984 og 1987. Det utbyggingsalternativet som nå er fremmet er også utenfor nasjonalt villreinområde og dessuten i sin helhet utenfor Hemmeldalen Naturreservat. Naturverninteressene i området er ivaretatt gjennom etableringen av naturreservatet. Gjennom vernet av Åstava-vassdraget har Åmot kommune et sammenhengende vernet vassdragssystem med en rekke av de samme kvalitetene som Hovda-Hemla-vassdraget. Åsta hadde et potensial for produksjon av 300 GWH vannkraft. Kommunen har dermed bidratt vesentlig til å ivareta behovet for vassdragsvern. Ny fornybar energiproduksjon i form av mindre vannkraftanlegg vil gi viktige bidrag til regjeringens klimapolitikk ved produksjon av ren energi. Dette kommer til uttrykk blant annet i avtalen om grønne sertifikater mellom Norge og Sverige. Både Hedmark fylke og Åmot kommune har som målsetting i sine plandokumenter å øke produksjonen av fornybar energi fra skog og vann. Det foreslåtte prosjektet framstår som positivt i forhold til den energipolitikken som nå føres nasjonalt, regionalt og lokalt. Åmot kommunestyre er derfor positiv til den foreslåtte utbyggingen av Hovda vassdrag. Kommunestyret kan ikke se at den foreslåtte utbyggingen medfører vesentlige negative konsekvenser for landskap, miljø, natur eller friluftsliv under forutsetning av at det gjennomføres avbøtende tiltak som foreslått i konsekvensutredningen.

Åmot kommunestyre gjentar sin positive holdning til tiltaket, som nå fremstår i redusert omfang og som imøtekommer NVE sine krav. Prosjektet fremstår for Åmot kommunestyre som skånsomt for naturen.

Blåfall har endret søknaden siden NVE avslo den forrige, med den endrede søknaden som nå foreligger ser Åmot kommune at den nye søknaden ivaretar bekkekløftene og rødlistearten trådraggen på en mer hensiktsmessig måte.

Formannskapetets forslag til innstilling falt enstemmig

Forslaget fra Åmot SV ble satt opp imot forslaget til Ordfører.

Forslaget fra Ordfører ble vedtatt med 20 stemmer for og 3 stemmer imot.

Vedtak Kommunestyret - 23.09.2013:

Åmot kommunestyret uttalte følgende i sin uttalelse om utbygging av Hovda-vassdraget den 11.05.11.

«Utbygging av Hemla/Hovda-vassdraget er omtalt i samlet plan for vassdrag som et av flere mulige utbyggingsprosjekter i Åmot. Åmot kommunestyre har tidligere gått mot dette prosjektet hvor regulering av Storhovden og kanalisering av Svartbekken inngår i prosjektet. Det nå framlagte forslaget til utbygging av Hovda ligger nedenfor prosjektet som ble tatt inn i samlet plan og er et mindre og vesentlig mer skånsomt utbyggingsalternativ enn det som Åmot kommune tok stilling til i 1984 og 1987. Det utbyggingsalternativet som nå er fremmet er også utenfor nasjonalt villreinområde og dessuten i sin helhet utenfor Hemmeldalen Naturreservat. Naturverninteressene i området er ivare tatt gjennom etableringen av naturreservatet. Gjennom vernet av Åmsta-vassdraget har Åmot kommune et sammenhengende vernet vassdragsystem med en rekke av de samme kvalitetene som Hovda-Hemla-vassdraget. Åmsta hadde et potensial for produksjon av 300 GWH vannkraft. Kommunen har dermed bidratt vesentlig til å ivareta behovet for vassdragsvern. Ny fornybar energiproduksjon i form av mindre vannkraftanlegg vil gi viktige bidrag til regjeringens klimapolitikk ved produksjon av ren energi. Dette kommer til uttrykk blant annet i avtalen om grønne sertifikater mellom Norge og Sverige. Begge Hedmark fylke og Åmot kommune har som målsetting i sine plandokumenter å øke produksjonen av fornybar energi fra skog og vann. Det foreslåtte prosjektet framstår som positivt i forhold til den energipolitikken som nå føres nasjonalt, regionalt og lokalt. Åmot kommunestyre er derfor positiv til den foreslåtte utbyggingen av Hovda vassdrag. Kommunestyret kan ikke se at den foreslåtte utbyggingen medfører vesentlige negative konsekvenser for landskap, miljø, natur eller friluftsliv under forutsetning av at det gjennomføres avbøtende tiltak som foreslått i konsekvensutredningen.»

Åmot kommunestyre gjentar sin positive holdning til tiltaket, som nå fremstår i redusert omfang og som imøtekommer NVE sine krav. Prosjektet fremstår for Åmot kommunestyre som skånsomt for naturen.

Blåfall har endret søknaden siden NVE avsto den forrige, med den endrede søknaden som nå foreligger ser Åmot kommune at den nye søknaden ivaretar bekkeløftene og rødlistearten trådraggen på en mer hensiktsmessig måte.

Bakgrunn

NVE har ved brev av 3. juni 2013 oversendt endret søknad fra Blåfjell AS, om tillatelse til å bygge ut Hovda kraftverk, på høring til berørte statlige, regionale og lokale myndigheter, institusjoner, lag og foreninger, se vedlegg 1 og 2.

Av adresselista som fulgte NVEs oversendelsesbrev framgikk det at Åmot jakt- og fiskeforening, Naturvernforbundet i Hedmark samt naturvernforbundets lokallag i Elverum og Åmot var utelatt. Dette på tross av at de er aktuelle høringsinstanser, og var adressater og uttalte seg i forbindelse med den opprinnelige konsesjonssøknaden. NVE er gjort oppmerksom på dette.

Blåfalls endrede søknad er resultat av at NVE den 7. mars 2013 avslo deres tidligere konsesjonssøknad om utbygging av Hovda kraftverk mellom kote358 og kote295, se vedlegg 3.

I et bakgrunnsnotat av samme dato, se vedlegg 4, redegjør NVE nærmere for sitt vedtak.

Det framgår her at kommunestyrene i begge berørte kommuner stilte positive til tiltaket, mens de andre høringspartene var enten nøytrale eller negative i spørsmålet om det burde gis konsesjon.

Fylkesmannen i Hedmark (FM), Naturvernforbundet i Hedmark og Forum for Natur og Friluftsliv i Hedmark gikk imot en konsesjon på grunn av tiltakets konsekvenser for de biologiske verdiene i bekkekløftsystemet i Hovda, et område som er gitt nasjonal verdi. FM og Naturvernforbundet mente også at kunnskapsgrunnlaget for fisk er for dårlig. Hedmark fylkeskommune mente undersøkelsesplikten etter kulturminneloven var oppfylt, men sluttet seg til FM sin tilleggsuttalelse om at kunnskapsgrunnlaget for fisk var for dårlig.

Norsk Ornitologisk Forening avd. Hedmark var bekymret for tiltakets påvirkning på klippehekkende rovfugl. Eidsiva Nett AS uttalte at det var utfordringer knyttet til spenningskvaliteten i distribusjonsnettet på grunn av produksjonsoverskudd i lavlastperioder. Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten og Statens vegvesen, Region øst hadde ingen merknader til tiltaket.

Lokale privatpersoner som hadde engasjert seg var negative til tiltaket. De pekte på områdets kvaliteter for friluftsliv og rekreasjon, fiske og turisme, samt den samlede belastningen på naturarealene i kommunen og fylket.

NVE slår fast at kløftemiljøet i Hovda er nasjonalt viktig, og er ett av fem områder i fylket som er registrert med denne verdien. Det konkluderes med at de negative konsekvensene av det omsøkte tiltaket i hovedsak knytter seg til vassdragets verdi for biologisk mangfold. Videre at den omsøkte utbyggingen ville berøre en svært viktig bekkekløftlokalitet med en fuktighetskrevende rødlisteart (trådragg, VU), samt deler av en større bekkekløftlokalitet som også er gitt verdien svært viktig. NVE påpeker for øvrig at kløftelandskapet og naturtypene i Hovda er særpregede i regional sammenheng.

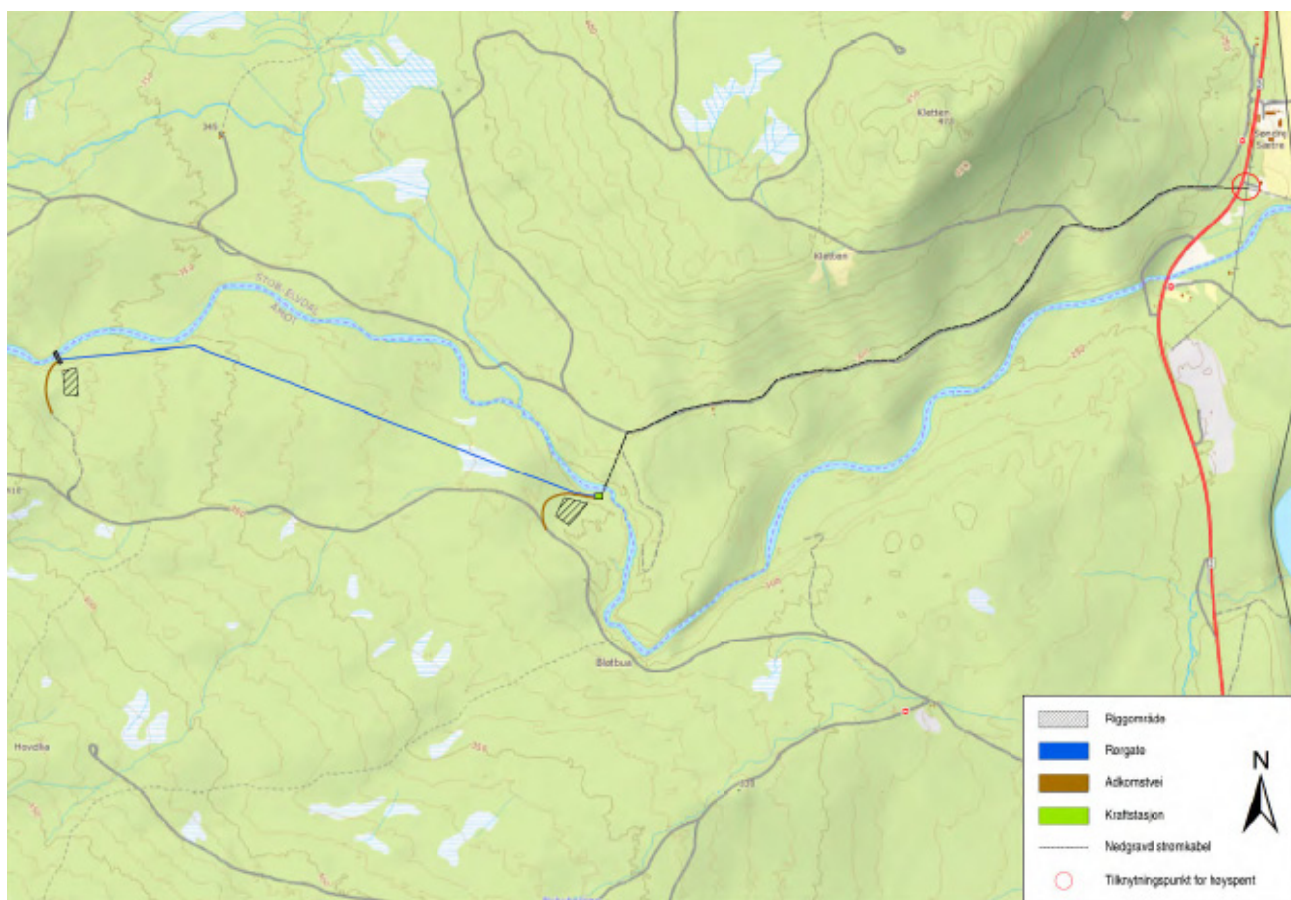
I sin vurdering la NVE vekt på kløftemiljøet som helhet og de verdiene og det potensialet som finnes der, samt de direkte konsekvensene for en svært viktig naturtype og en sårbar art, og at en utbygging ville påvirke disse verdiene sterkt negativt. Etter NVEs syn ville ikke de foreslåtte avbøtende tiltakene i tilstrekkelig grad, og med stor nok sikkerhet, ivareta de biologiske verdiene.

I tillegg ble det framholdt at det er usikkert om ørret og harr fra Glomma har gyte- og oppvekstområder i elva, men at det fra NVE sin side ikke har blitt vurdert nærmere om en utbygging av Hovda vil påvirke fiskeverdiene negativt, fordi vurderingene knyttet til naturtypen bekkekløft og rødlistearter uansett var avgjørende for vedtaket.

Etter en helhetsvurdering avslo dermed NVE den 7. mars 2013 tidligere søknad fra Blåfall AS, om utbygging av Hovda kraftverk med inntaksdam på kote382 og kraftstasjon på kote249, for en stor del på grunn av konflikt med bekkekløftmiljø av nasjonal og regional verdi. NVE la til grunn at fordelene ved tiltaket ikke ville overstige ulempene for allmenne og private interesser.

Ulempene ville etter NVEs syn ikke stå i forhold til kraftproduksjonen i kraftverket etter de foreliggende planene, eller øvrige positive effekter av den omsøkte utbyggingen, som ville gitt en maksimal installert effekt på 5,4 MW og en årlig produksjon på ca. 20,5 GWh. Kravet i vannressurslovens § 25 var dermed ikke oppfylt og konsesjon kunne ikke gis.

For å unngå de mest verdifulle bekkekløftområdene ønsker Blåfjell AS med den foreliggende søknaden å endre planene, slik at inntaket blir liggende på kote358 og kraftstasjonen på kote295, og det planlegges nå ingen overføringer fra sidevassdrag.

Dette utbyggingsalternativet er beregnet til å kunne gi en maksimal installert effekt på 3,6 MW og en årlig produksjon på 11,4 GWh.

Spesifikk utbyggingskostnad er beregnet til 4,23 kr/ kWh. Tilsvarende var kostnaden i det opprinnelige utbyggingsalternativet beregnet til 4,84 kr/kWh.

Foreslått minstevannføring for den berørte elvestrekningen er i den endrede søknaden 300 l/s i sommersesongen og 200 l/s i vintersesongen. I opprinnelig søknad var planlagt minstevannføring på 288 l/s hele året.

Inntaksdammen vil bli om lag 40 meter lang og 4 meter høy. Neddemt areal vil bli ca. 4200 m².

Rørgata skal også i henhold til foreliggende planer graves ned på hele den ca. 1850 meter lange strekningen, og vil i dette utbyggingsalternativet i sin helhet ligge på sørsiden av elva, innenfor Åmot kommunegrense. Berørt areal vil være ca. 20 m bredt.

Kraftstasjonen er altså i planendringssøknaden lokalisert på sørsida av elva innenfor Åmot kommunegrense. I de opprinnelige utbyggingsplanene krysset rørgata under elva om lag på kote315, til kraftstasjonen beliggende på nordsiden av elva innenfor Stor- Elvdal kommunegrense.

Nettilknytningen blir via en 30 meter lang luftlinje over Hovda, deretter en jordkabel på om lag 2,5 km som skal graves ned langs eksisterende skogsbilveg. Tilknytningspunkt blir trafostasjonen ved Søndre Sætre.

Det er planlagt midlertidig anleggsvei langs rørgata. I tillegg må det bygges ca. 200 meter vei til inntaket fra eksisterende vei, samt ca. 200 meter atkomstveg til kraftstasjonen.

Ved behandlingen av den opprinnelige konsesjonssøknaden framkom det at kunnskapsgrunlaget blant annet for fisk var mangelfullt.

Til den endrede søknaden er det gjennomført tilleggsundersøkelser med vekt på å kartlegge eventuelle forekomster av harr og stor-ørret.

Det er også gjennomført en ny konsekvensvurdering av tiltakets virkninger på biologisk mangfold og andre miljøtemaer.

I følge NVE skal søknaden behandles etter reglene i kap.3 i vannressursloven, og gjelder tillatelse etter § 8.

§ 8. (konsesjonspliktige tiltak)

Ingen må iverksette vassdragstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget eller sjøen, uten at det skjer i medhold av reglene i § 12 eller § 15, eller med konsesjon fra vassdragsmyndigheten.

Vassdragsmyndigheten kan i forskrift eller i det enkelte tilfelle fastsette at tiltak utenfor vassdraget som kan ha påtakelige virkninger for et vassdrag, må ha konsesjon. I så fall gjelder også lovens øvrige regler om vassdragstiltak unntatt adgangen etter § 18 til å begjære forhåndsavgjørelse av om tiltaket er konsesjonspliktig.

Dersom et vassdragstiltak som går inn under første ledd må iverksettes straks for å hindre vesentlig skade, skal det gis melding til vassdragsmyndigheten så snart som mulig. Vassdragsmyndigheten kan om nødvendig gi pålegg om utførelsen og om retting.

Om konsesjonsplikt og konsesjonsbehandling gjelder ellers nærmere regler i kapittel 3.

Kapittel 3, § 25. (kriterier for konsesjon)

Konsesjon kan bare gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet.

Når et tiltak er av varig karakter eller av andre grunner kan få mer langsiktige virkninger, skal kravet i første ledd være oppfylt på lengre sikt.

Det foreligger i tillegg til lovverket særskilte statlige retningslinjer for småkraftverk til bruk ved NVEs konsesjonsbehandling.

NVE har satt høringsfristen til 13. september 2013.

Det tas sikte på å legge saken fram for formannskap og kommunestyre i møter hhv. 11. og 23. september 2013.

Søknaden med vedlegg er lagt ut på NVE www.nve.no/konsesjonssaker. Sakens dokumenter er også lagt ut her på kommunens hjemmeside. Av hensyn til kommunens behandling er det her bedt om at kopi av uttalelser også sendes så tidlig som mulig til Åmot kommune.

Det var ikke kommet inn uttalelser til kommunen, eller kopi av uttalelser til NVE, da rådmannens saksutredning ble ferdigstilt. Senere innkomne uttalelser legges derfor fram på møtene i formannskap og kommunestyre.

Vurderinger

De fleste større vassdrag i Åmot utenom Åsta og Hovda er allerede berørt av kraftutbygging (Glomma, Rena, Storsjøen, Søndre Osa og Osensjøen). Småkraftverk er etablert i to av sidevassdragene til Rena-elva (N. Glesåa og Løa). Det er nylig godkjent utbygging av småkraftverk i Skynna, og det er sendt inn søknad om konsesjon til NVE for utbygging av kraftverk i Deia i samme størrelsesorden som foreliggende søknad for Hovda.

Hovda er et vestlig sidevassdrag til Glomma. Nedbørfeltet på 195 km² har stor verdi i naturvernsammenheng.

Feltet er meget viltrikt og er i vår- og sommerhalvåret et kjerneområde for villreinstammen i Rondane sør. Fiskeressursene består i hovedsak av ørret. Fossestryk i Hovdas øvre del hindrer oppvandring fra Glomma. Hemmeldalen naturreservat utgjør vesentlige deler av nedbørfeltet, som representerer et av de få gjenværende sammenhengende naturområdene i Åmot som fortsatt er helt eller delvis inngrepsfrie.

De store naturverdiene i dette nedbørfeltet var også grunnen til at både Stor- Elvdal og Åmot kommuner i 1985 gikk imot kraftutbygging i Hovda- Hemmelvassdraget i forbindelse med sine uttalelser til Samlet Plan for kraftutbygging.

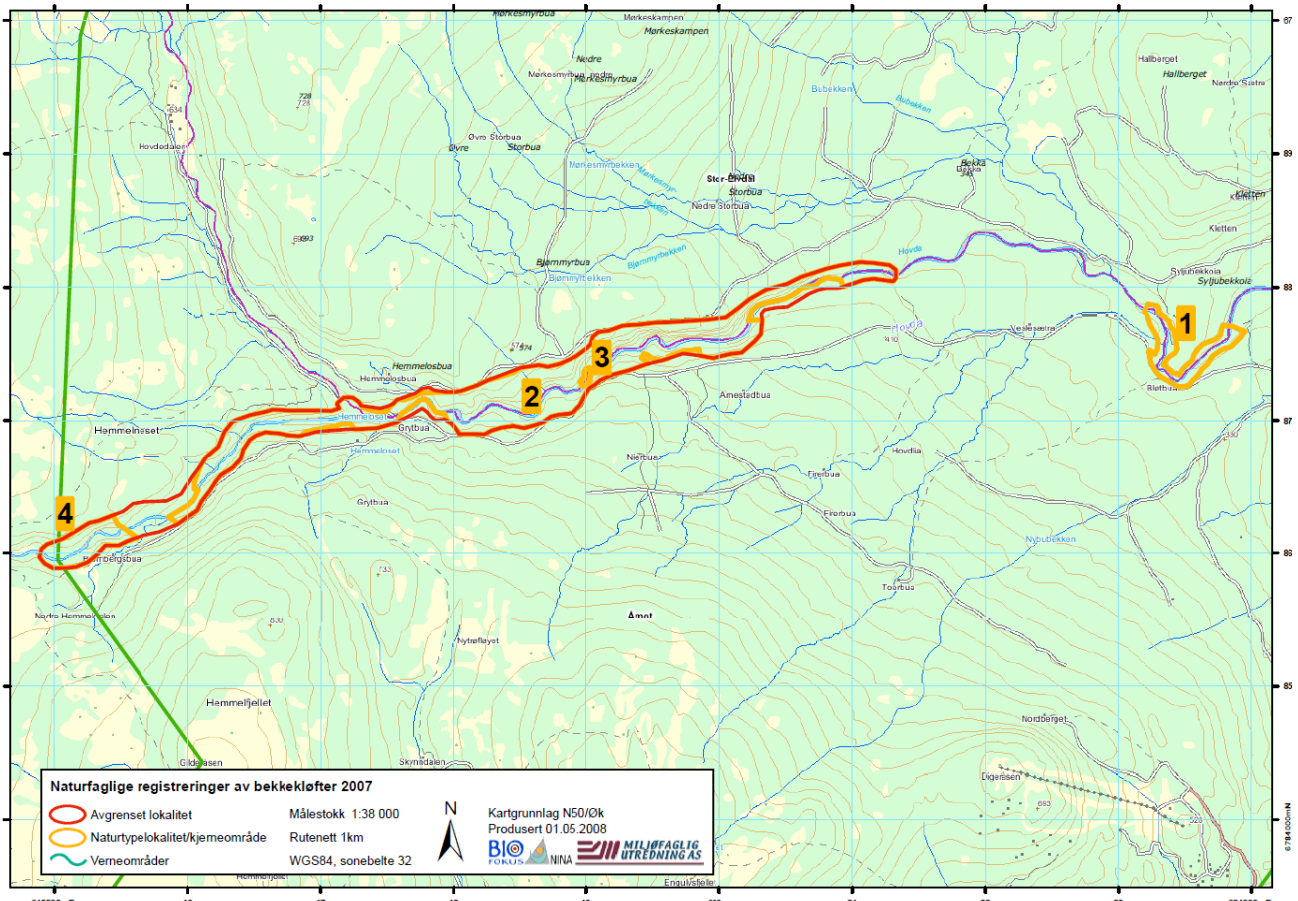
Samlet Plan- status i dag er at vassdraget fra Statens side er satt på venteposisjon i kategori II.

I henhold til gjeldende kommuneplan er byggetiltak og vesentlige terrenginngrep innenfor 100-metersbeltet langs Hovda ikke tillatt. Hovda- Hemmelvassdraget forvaltes i kommuneplansammenheng på linje med Åsta- vassdraget og LNF- områder i kommunen som har særskilte natur- kultur- og friluftsinnteresser.

Naturverninteressene i Hovda-vassdraget er som nevnt spesielt knyttet til et bekkekløftsystem bestående av 4 lokaliteter som har fått en verdi på 5, dvs. at den har nasjonal verdi, der størrelse, variasjon, produktivitet og kløftas intakte preg er tillagt stor vekt.

Bekkekløftmiljøet grenser i vest inntil Hemmeldalen naturreservat.

I tillegg kommer naturtypelokaliteten beliggende litt lengre ned i vassdraget, benevnt Syljubekkoia S, som også har fått A- verdi (dvs. svært viktig naturtype) i henhold til det offisielle klassifiseringssystemet for naturtyper i Norge.

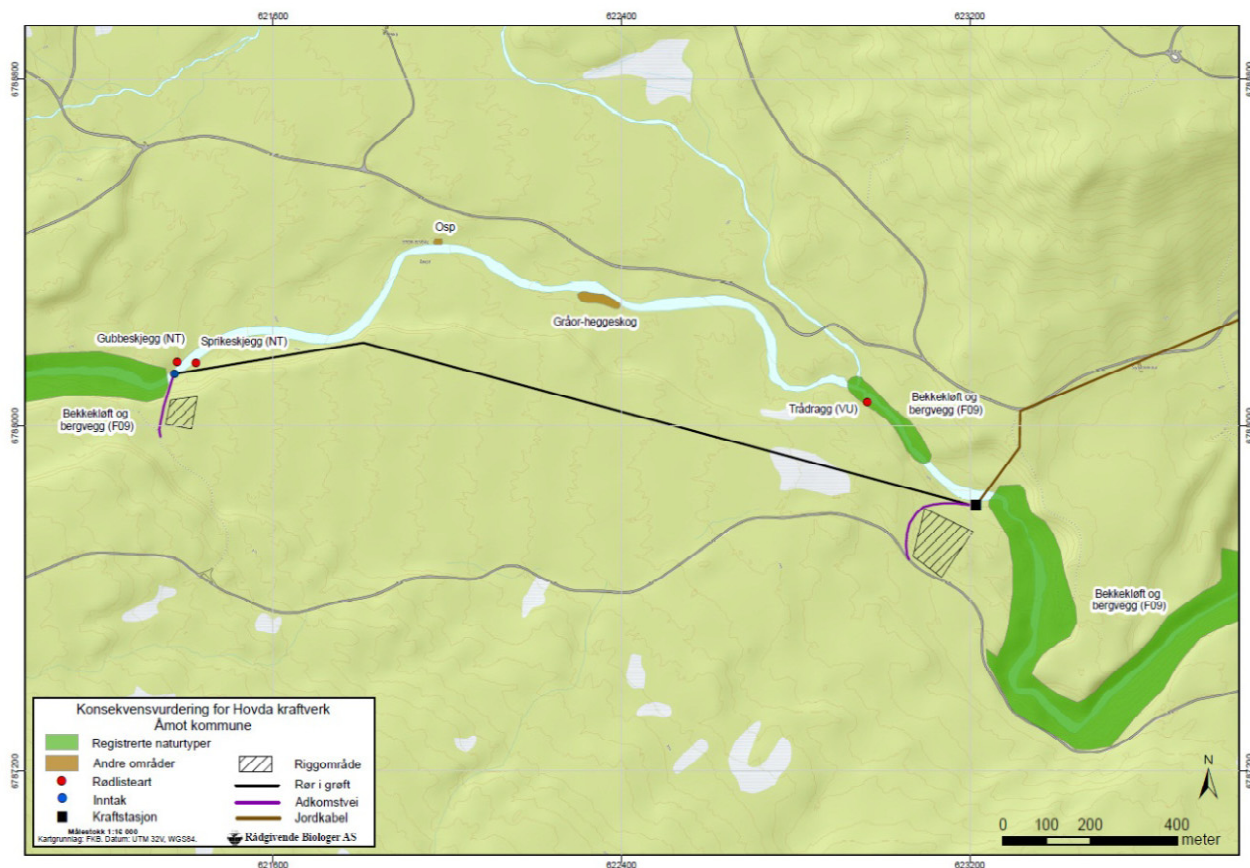
Til venstre: Avgrenset bekkekløft (rødt), med kjerneområdene 2, 3 og 4. Til høyre: Avgrenset bekkekløft (1) i Syljubekkoia S

Nedre deler av den avgrensede bekkekløftlokaliteten (2-4), samt hele den østre lokaliteten Syljubekkoia S (1), ble direkte berørt av opprinnelig planlagt tiltak, jf. kartillustrasjon ovenfor. Det var da også særlig dette bekkekløftmiljøet, og forekomsten av flere rødlistearter, som var avgjørende for NVEs avslag. I sitt endringsforslag søker derfor Blåfall å fremme et alternativ som ikke kommer i direkte konflikt med de avgrensede bekkekløftmiljøene, ved at det er den mellomliggende elvestrekningen som nå foreslås lagt i rør.

På supplerende feltbefaring, utført 2 dager høsten 2012, oppdaget utførende konsulent Rådgivende biologer AS ei ikke tidligere registrert mindre, smal bekkekløft. Bekkekløfta var beliggende litt ovenfor lokaliteten Syljubekkoia S, og var for det meste bestående av relativt lave og vertikale bergvegger. Her ble det funnet fem forekomster av rød-listede makrolaven trådrag. Bekkekløfta er i konsekvensutredningen vurdert til å ha en B-verdi i naturtypesammenheng. Siden arten vokser i bekkekløfta, og forholdsvis nær elva (3 til 10 m), er de lokale lys- og fuktighetsforholdene er viktige for disse forekomstene.

I følge konsekvensutredningen vil redusert vannføring kunne ha middels negativ konsekvens på forekomstene av trådrag her, grunnet at lokalklimaet kan bli tørrere. Som et viktig avbøtende tiltak foreslås å bygge en terskel øverst i denne bekkekløfta for å opprettholde luftfuktigheten. I konsekvensutredningen opplyses for øvrig området ved denne bestanden av trådrag vil få tilførsel av vann fra bekken «Bekkebekken» som har sitt utløp i Hovda like oppstrøms bekkekløften. Bekkebekken har et nedbørsfelt på ca. 20 km². Dette tilsiget gir ekstra vannføring på ca. 400 l/s. Den totale vannføringen i bekkekløfta blir dermed en god del høyere enn minstevannføringen som slippes ved inntaket.

Helt øverst ved det planlagte inntaket ble det i tillegg gjort funn av sprikeskjegg på gran på sørsiden av elva, rett nedstrøms inntaket. Det ble videre gjort funn av gubbeskjegg på gran og furu på nordsiden av elva, nedstrøms det planlagte inntaket. Områdene der sprikeskjegg og gubbeskjegg ble funnet ligger helt nede ved elvebredden, som har status som «nær truet», vil i følge konsekvensutredningen ikke berøres av utbyggingen.

På bakgrunn av at det i forbindelse med den tidligere konsesjonssøknaden ble påpekt usikkerhet ved om kunnskapsgrunnlaget for harr og stor-ørret var godt nok, engasjerte utbygger et eksternt konsulentfirma for å kartlegge disse to artenes eventuelle bruk av vassdraget gjennom feltarbeid i perioden mai – oktober 2012.

I følge konsekvensutredningen ble det ikke observert harr i elva da det ble dykket i Hovda under gytetida i slutten av mai 2012. Det ble imidlertid registrert noe harr yngel i elva nedenfor planlagt kraftstasjon (nedstrøms riksvei 3) under elektrofiske i juli 2012. Tettheten til disse ynglingene var lav, men fangsten tilsier at noe harr fra Glomma benytter Hovda som gyte-elv. På tross av omfattende undersøkelser ble det ikke funnet voksen harr i elva, noe som i følge konsekvensutredningen kan indikere at det ikke er noen stasjonær bestand av harr i elva.

Det ble heller ikke observert eller fanget stor-ørret i Hovda ved dykking og elektrofiske i oktober 2012. Dette indikerer i følge konsekvensutredningen at storørretstammen i Glomma i svært liten eller i ingen grad benytter Hovda som gyte-elv. Ved dykking etter gyteharr i mai ble det observert noen ørretindivider med anslått lengde rundt 30 cm. Dette er stasjonær ørret. Tilsvarende ble det fanget ørret under elektrofiske både i mai, juli og oktober, hvorav all fisk var under 20 cm. Dette er etter all sannsynlighet stasjonær fisk.

Konsekvensutredningen konkluderer med at det er svært få og små potensielle gyteområder for eventuell ørret eller harr fra Glomma som vil påvirkes av tiltaket.

Når det gjelder biologisk mangfold for øvrig har det ikke framkommet vesentlige nye opplysninger i den endrede søknaden og den supplerende konsekvensutredningen.

For å skåne bekkekløfta innen tiltaksområdet foreslås det i konsesjonssøknaden å bygge en terskel som avbøtende tiltak. I følge konsekvensutredningen var usikkerheten ved terskler som avbøtende tiltak større i den opprinnelige søknaden fordi elva i de aktuelle områdene er hurtigflytende. I bergveggene der det er registrert trådragg innen tiltaksområdet i det endrede utbyggingsalternativet danner elva en roligflytende kulp. I følge konsekvensutredningen vil den foreslåtte terskelen derfor trolig kunne opprettholde de fem trådragg-forekomstene. Et annet avbøtende tiltak vil være å opprettholde lysforholdene ved å unngå hogst i dette området.

I forbindelse med behandlingen av den opprinnelige søknaden innhentet kommunen en uttalelse fra stiftelsen Biofokus, som hadde vært med å gjennomføre bekkekløftregistreringene i Hedmark i 2007, og som det vises til i konsekvensutredningen. Biofokus understreker her viktigheten av å opprettholde naturlig vannføring i elva for ivareta de registrerte naturverdiene, og at redusert vannføring er meget risikofylt. Rådmannen mente ut fra dette at det var lite tilfredsstillende å legge opp til eksperimentering med bruk av terskler som ledd i utbyggingen. Det samme kan framholdes i forhold til den endrede søknaden, selv om usikkerheten i følge konsekvensutredningen er mindre.

Som påpekt i saksutredningen for den opprinnelige konsesjonssøknaden, ble beskrivelsen av vilt vurdert som nedtonet av rådmannen. Denne vurderingen opprettholdes for den endrede søknaden.

Det finnes for eksempel flere observasjoner av klippehekkende rovfugl og mange kjente hekkeplasser for fossefall og vintererle innenfor elve-miljøet, i tillegg til at det er et viktig leveområde for alle de fire rovdirene og annet vilt. Oter bruker også vassdraget jevnlig.

Når det gjelder fossefallet opplyses det riktignok i konsekvensutredningen at Hovda trolig har betydning som hekkelokalitet, og at en redusert vannføring vil virke negativ for hekkemulighetene, samt vil kunne føre til redusert tilgang på næring i områdene med redusert vannføring. Som et avbøtende tiltak foreslås det i konsekvensutredningen å sette opp reirkasser i områder med små fossefall i området, dvs. i øvre del av avgrenset bekkekløft. Etter rådmannens vurdering er det usikkerhet ved om dette i tilstrekkelig grad vil kompensere for det endrede levemiljøet.

I den endrede søknaden vurderes landskapet i tiltaksområdet å representere det typiske landskapet i regionen. Bruken av området sies å være mest knyttet til etablerte hytteområder, som for eksempel ved Skramstadsætra og Myklebysætra, samt i Åstadalen, og i hovedsak fokusert mot de høyereliggende områdene og områdene over tregrensen, noe som i følge konsekvensutredningen fører til at det blir små konsekvenser for brukerinteressene i området ved en eventuell utbygging.

Etter rådmannens oppfatning er ikke denne beskrivelsen dekkende. Elvelandskapet her anses tvert om som spesielt både i lokal og regional sammenheng. Særlig de dype bekkekløftene med "canyon"- preg er uvanlig lokalt. Selv om fossene i Hovda er relativt små, er det ikke mye igjen av slik lokal vassdragsnatur med villmarkspreget, og det er ingen tvil om at de gir naturopplevelse. At dalføret i Hovda anses som spesielt kan bla. illustreres ved at bekkekløftene i Hovda ble plukket ut som et av flere befaringsobjekter etter innspill fra lokalbefolkningen på et seminar om biologisk mangfold for noen år siden. Høringsuttalelsene som kom inn til den opprinnelige konsesjonssøknaden underbygger også at Hovda-dalføret ikke bare er viktig for lokalbefolkningen, men at dalføret også har næringsmessig betydning for naturbasert turisme/reiseliv.

Når det gjelder minstevannføring, langs elvestrekningen som planlegges lagt i rør, foreslås det nå 300 l/s i sommerhalvåret og 200 l/s i vinterhalvåret. I den opprinnelige konsesjonssøknaden var det foreslått 288 l/s året rundt som minstekrav.

Den endrede søknaden inneholder altså forslag om et redusert krav til minstevannføring vinterstid i forhold til opprinnelig søknad, men det redegjøres i liten grad for virkningene av dette.

Vannføringen vinterstid er riktignok normalt lav, og naturen i elve-miljøet er tilpasset dette. En utbygging vil imidlertid hindre de naturlige svingningene med større vannføring, som også forekommer vinterstid, og som har positiv betydning for elve-miljøet.

Når det gjelder kravet til minstevannføring sommerstid inneholder den endrede søknaden en marginal økning i forhold til opprinnelig søknad, fra 288 l/s til 300 l/s. Dette innebærer at vannføringen vår, sommer og høst fortsatt vil bli sterkt redusert, nettopp da den biologiske aktiviteten er størst.

Med hensyn til de samfunnsmessige virkningene vil selve utbyggingen gi 11,4 GWh fornybar energi. Dette tilsvarer årsforbruket til 570 husstander, ved et gjennomsnittsforkbruk på 20.000 kWh pr husstand.

Utbyggingen av Hovda vil gi økt aktivitet for lokalt næringsliv og økt sysselsetting i byggeperioden, og grunneierne økte inntekter. I følge konsesjonssøknaden vil tiltaket gi ca. 10 årsverk i anleggsperioden og 1/3 årsverk i driftsperioden.

Utbyggingskostnaden for det reduserte utbyggingsalternativet er beregnet til 48,2 mill. kr, mot 99,2 for det opprinnelige utbyggingsalternativet.

I forbindelse med saksutredningen til den opprinnelige konsesjonssøknaden innhentet kommunen en vurdering fra advokatfirmaet Lund & Co, datert 2. mars 2011, se vedlegg 6. Her framgår det at med en utbyggingskostnad på 100 mill. kr som beregningsgrunnlag, vil eiendomsskatten det første året maksimalt bli kr 700.000. På grunn av usikkerhet ved hva som reelt sett ville inngå i beregningsgrunnlaget, ble kommunen rådet til å legge et lavere beløp til grunn i sin vurdering. Et viktig tilleggsmoment i vurderingen var at det skattemessige grunnlaget reduseres hvert år i takt med avskrivningene av anlegget.

Det reduserte utbyggingsalternativet har en foreløpig beregnet utbyggingskostnad på i underkant av 50 mill. kr, dvs. ca. halvparten av opprinnelig utbyggingskostnad. Grovt anslått vil den samlede eiendomsskatten første år maksimalt da være kr. 350.000, og mest sannsynlig noe lavere. I og med at det meste av tiltaket i det endrede utbyggingsalternativet er lokalisert innenfor Åmot kommunegrense, vil også det meste av eiendomsskatten tilkomme Åmot kommune. I det opprinnelige utbyggingsalternativet ville derimot en vesentlig del av eiendomsskatten også tilfalle Stor- Elvdal kommune.

Konklusjon

I sin uttalelse til den opprinnelige konsesjonssøknaden la Åmot kommunestyre vekt på at den berørte elvestrekningen er beliggende utenfor nasjonalt villreinområde og Hemmeldalen Naturrestat, og at naturverninteressene i området er ivaretatt gjennom etableringen av naturrestatet. Videre at kommunen gjennom vernet av Åsta-vassdraget har et sammenhengende vernet vassdragssystem med en rekke av de samme kvalitetene som Hovda-Hemla- vassdraget, og at kommunen dermed har bidratt vesentlig til å ivareta behovet for vassdragsvern.

Kommunestyret la også vekt på at fornybar energiproduksjon i form av mindre vannkraftanlegg vil gi viktige bidrag til regjeringens klimapolitikk ved produksjon av ren energi, at det foreslåtte prosjektet framstår som positivt i forhold til den energipolitikken som nå føres nasjonalt, regionalt og lokalt.

Åmot kommunestyre stilte seg ut fra dette positiv til den foreslåtte utbyggingen av Hovda vassdrag, og kunne ikke se at den foreslåtte utbyggingen ville medføre vesentlige negative konsekvenser for landskap, miljø, natur eller friluftsliv under forutsetning av at det gjennomføres avbøtende tiltak som foreslått i konsekvensutredningen.

På bakgrunn av kommunestyrets tidligere uttalelse er det naturlig å konkludere med at kommunen også vil stille seg positiv til det foreliggende reduserte utbyggingsalternativet.

Som overordnet myndighet la imidlertid NVE i sin vurdering av den opprinnelige konsesjonssøknaden avgjørende vekt på bekkekløftmiljøene i Hovda-vassdraget som helhet, og de naturverdiene og det potensialet som finnes der, samt de direkte konsekvensene for en svært viktig naturtype og en sårbar art. NVE mente at en utbygging ville påvirke disse verdiene sterkt negativt, at de foreslåtte avbøtende tiltakene ikke i tilstrekkelig grad og med stor nok sikkerhet kunne ivareta de biologiske verdiene. NVE påpekte for øvrig at kløftelandskapet og naturtypene i Hovda er særpregede i regional sammenheng.

I sitt avslag la NVE til grunn at fordelene ved tiltaket ikke ville overstige ulempene for allmenne og private interesser. Ulempene ville etter NVEs syn ikke stå i forhold til kraftproduksjonen i kraftverket etter de foreliggende planene, eller øvrige positive effekter av den omsøkte utbyggingen, som ville gitt en maksimal installert effekt på 5,4 MW og en årlig produksjon på ca. 20,5 GWh. Kravet i vannressurslovens § 25 var dermed ikke oppfylt og konsesjon kunne ikke gis.

Det foreliggende utbyggingsalternativet vil ikke berøre de tidligere omtalte bekkekløftene direkte, men ei nyregistrert, mindre bekkekløft med forekomster av rødlistearten trådrag, samt registrerte forekomster av gubbeskjegg og sprikeskjegg, vil befinne seg innenfor det aktuelle tiltaksområdet og bli påvirket. Hovda er også hekkelokalitet for fossefall og redusert vannføring vil virke negativt for hekkemuligheter og næringstilgang, og elve-miljøet generelt.

Kraftproduksjonen i det endrede utbyggingsalternativet er litt over halvparten av det opprinnelige forslaget. For Åmot kommune vil eiendomsskatten likevel bli på om lag samme nivå som i det opprinnelige forslaget, i og med at det meste av kraftanlegget nå er lokalisert innenfor Åmot kommunegrense. Utbyggingskostnaden pr. GWh er litt mindre i det reduserte utbyggingsalternativet.

Konsesjonsbehandlingen må avgjøre om samfunnsmessige fordelene ved utbyggingen, og de foreslåtte avbøtende tiltakene, vil oppveie ulempene.

Verdien av bekkekløftmiljøet i Hovda som helhet er blitt større som følge av de nye naturregistreringene som er gjennomført, samtidig som den samfunnsmessige nytten av det reduserte utbyggingsalternativet er halvert. På bakgrunn av NVEs vurderinger og avslag på den opprinnelige konsesjonssøknaden kan det trolig ikke påregnes at NVE vil stille seg positiv til det foreliggende reduserte utbyggingsalternativet.